



NR 3
Oktober 2000

I detta nr:

- Vår Ordförande har ordet.*
- Sillfrukost på Notholmen*
- Femkamp på Notholmen*
- Nytt Museum i gammal miljö*
- Nyckeln till framtida framgång*
- Klubbstugan*



Flottans mäns avdelning 11, Nynäshamn

Ordförande: Bo Schagerberg	08 - 530 447 57
Mob	070 - 521 44 39
Vice ordf. : Hans Martinelle	08 - 520 211 13
Mob	070 - 566 06 61
Sekreterare: Rune Stang	08 - 520 305 55
Mob	070 - 369 29 38
Kassör: Eron Wersén	08 - 520 155 54
Mob	070 - 527 03 37
Ledamöter: Jan Settergren	08 - 520 353 07
Olle Engström	08 - 520 159 16
Sören Lundgren	08 - 520 351 52
Supleanter: Anders Möllerström	08 - 520 172 91
Börje Svaleklev	08 - 520 305 70

Adress: FM avd 11 NYNÄSHMN
c/o Bo Schagerberg
Sunnerbyv 6
148 71 SORUNDA
e-mail :.schagerberg@nynashamn.
mail.telia.com

produktion: st-media
R Stang
Skogsv 4
148 30 ÖSMO
Tfn 08-52030555
Mob 070-3692938
e-mail: st-media@svipnet.se



Ordföranden har ordet



Så är sommaren förbi. Vad som såg så lovande ut på försommaren regnade bort i juli. Ingen vet egentligen vart sommaren tog vägen bara att den försvann hastigt och lustigt. Vi får hoppas på bättre nästa år. Vårt genomförda riksårsmöte ger fortfarande eko bland övriga föreningar och i riksstyrelsen. Och det med all rätt. Jag kan inte nog tacka våra medlemmar för den kämpainsats som gjordes. Likaså måste jag än en gång tacka för allt det stöd vi fick från ÖHM - numera Marinbas Ost, Kommunen, Ericsson, Oljan, hamnen m flera. Vi fick dessutom en slant över, inte så stor men ändå tillräcklig för att vi skall känna att vi fick ut något för vårt jobb. Vi är nu tillbaks i vardagen igen och det senaste som hänt är att vi deltagit i ordförandekonferensen, som i år arrangerades i samband med Kronan-dagarna på Öland i slutet av augusti. Från Nynäshamn tog vi upp att om föreningarna skall överleva i långa loppet måste vi samlas kring något som är viktigt för medlemmarna. Vi föreslog då att vi skall gå tillbaks till våra stadgar och erinra om vad dessa säger och där framgår klart och tydligt att föreningens ändamål skall vara att värna om det goda kamratskap som finns i Flottan, vara en förbindelselänk mellan de som tidigare tjänstgjort och som nu tjänstgör, hålla flottans traditioner levande och sprida information om Marinen och dess verksamhet. Vi behöver nog återföras oss till ordningen och inte slarva med tradition och sjömanskap eller information. För mig personligen står kamratskapet högt och det får inte vara så att någon av våra kamrater sitter kvar ensam hemma i sin stuga. Vi måste kosta på oss ansträngningen att hålla denna kontakt levande. Riksföreningen och konferensen tog åt sig detta och nu återstår att se vad som kan komma fram och vad vi kan göra. Det är så lätt att glömma bort någon.

Det är snart dags att kalla till Lille Jul. Låt oss börja där.



Sillfrukost på Notholmen.

Vi kan också notera att vi deltog i Notholmens årliga sillfrukost den 9 juni. Samma glada fest och som alltid samma glada stämning. Vi var ett gäng på 6 st som deltog. Stig Ödmark anlände dit med egen båt. För arrangemangen stod Södertäljes damer "Bojorna", som verkligen ansträngt sig för servera oss festmat.

Sillfrukosten blev en ersättning för vår sedvanliga vårutflykt.



Femkampen på Notholmen

I ett vackert augustiväder ställde Nynäshamnarna upp med två femmannalag plus en reserv i årets femkamp på Notholmen.

Det hedrade oss att så många ställde upp och att vi dessutom kom hyfsat till i placeringarna. Vi blev femma respektive åttonde lag bland 12 tävlande.

Vann gjorde Västerås med Södertälje på andra plats.

Västerås fick därför äran att föra hem vandringspriset medan budkavlen om nästa års arrangör bars hem av Haninge. Året därpå är det åter vår tur att stå för värdskapet.

Nu ska inte alla tro att allt går ut på att tävla. Tävlingen är ett roligt och lätt inslag i en fest som går ut på att träffas, få en god bit mat och visa att vi inte är borta när det gäller marina övningar eller vad sägs exempelvis om att kunna besvara följande fråga som visade sig bli en slamkrypare:

Vilken lanterna skall alltid ett fartyg föra?

Svaret är akterlanterna men som på små fartyg (<7m) kan ersättas med vitt ljus och vara runtomlysande eller riktas för att undvika kollision.

Ingen fick rätt och frågan ströks.

Södertälje skall ha heder av en härligt god måltid och fina arrangemang. Vi ses nästa år i Haninge.



Handelsflottans dag.

Den 19 september hade i år utropats till handelsflottans dag.

Tyvärr fick vi veta detta så sent (vid lokalordförandekonferensen på Öland) så att någon stort och riktigt upprop hann vi inte med. Vi gjorde istället en rundringning och frågade så många vi kom åt om det fanns intresse av att besöka någon av de fartyg som regelbundet angör och fraktar produkter från Oljan.

Och intresset var stort. Tyvärr kunde vi inte få komma fler än 10-12 stycken. Det fartyg vi fick besöka var en sk puffer, dvs en präm med uttag i aktern för bogserbåt som körs in och det hela bildar sedan ett fartyg.

Fartyget lastade bitumen och var destinerat för Rügen. Man lastade på ca 6 timmar i sex lastrum/cisterner ombord vardera rymmande cirka 600 m³. Eftersom bitumen är trögflytande är "prämen" försedd med eget elaggregat på 150 KVA och två elpannor och bitumen värms upp med ett system av hetolja upp till 250 oC om det behövs.

Bogserbåtens huvudmaskin var två 1000 hkr, 8 cylindriga Wärtsilä-maskiner. Dessa drev via en oljekopplingen var sin Voith Sneider propeller och tillåter precis som en vridbar aktersnurra en riktad propellerverkan i alla riktningar. Ett system som ger exceptionellt god manöverbarhet. (Minjaktfartyg typ Landsort är utrustat med samma system)

Kopplingarna mellan fartygen och svårigheter med mekanisk styrka i enheterna har dock gjort att denna typ av containerfartyg med puffer inte har blivit någon större succé. Genom att lastning och lossning går snabbt tar det nästan lika lång tid att skifta puffern till en annan container än att sitta kvar vid sin egen container. Detta bidrar också till att systemet är på väg att överges.

Vi fick en god inblick i besättningens villkor och fartygets konstruktion så besöket var verkligen givande och vi fick se en annan typ av fartyg än vad vi är vana vid.



Artikel och bilder är i något redigerat skick hämtade ur Nr 4/2000 av OfficersTidningen

Den 18 maj öppnade ett nytt museum vid Uppsala högar, Gamla Uppsala. Gamla Uppsala Historiskt Centrum heter museet och skall belysa myt, makt och människor under 2000



år. Museet är beläget på historisk mark vid Uppsala högar. En träkonstruktion som skall sluta an till naturen. Arkitekten Carl Nyrén har inte velat bygga någon Vikingahall, utan byggnaden står för sig själv rent arkitektoniskt.

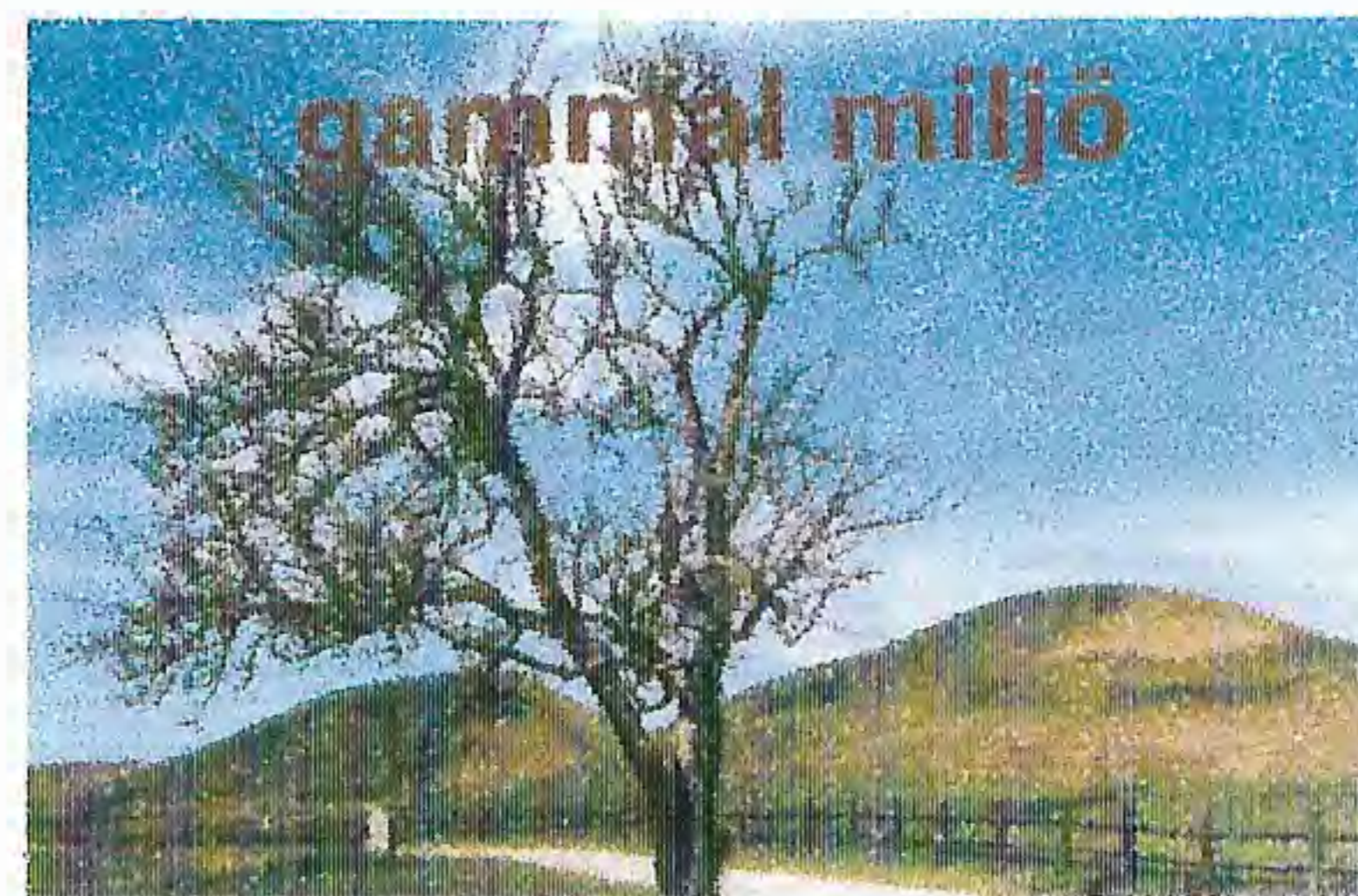
Platsen är mytisk och de tre kungshögarna minner om det mäktiga Sveariket och alla dess sägner. Arkeologer har här blottlagt sensationella fynd. Området betraktas som en av Nordens största gravplatser och märkligaste kulturmiljöer. De tre kungshögarna byggdes enligt en sägen över Aun, Egil och Adil för c:a 1500 år sedan, för att visa det gudomliga kungadömetets makt. Redan för vikingarna var högarna "historia" från en svunnen guldålder. På 1000-talet beskrivs blodiga människoeffter vid högarna i ett guldprytt tempel, som troligen aldrig funnits. En av 1600-talets ledande vetenskapsmän, Olof Rudbeck ansåg att högarna var hjärtat i det sjunkna Atlantis och att hela världskulturen hade sitt ursprung här. Öst- och Västhögen grävdes ut på 1800-talet och man fann då brandgravar. I gravgömmorna fann man t ex fragment av en guldknapp från ett svärd och spännen i guld. På



Silver från vikingatid

prästgårdens tomt fann man bl a en båtgrav där en kvinna av hög rang var begravd. Textilrester på baksidan av kvinnans spännen kunde avslöja hennes fantastiska klädsel med olika lager av linne, ull och siden. Ett smycke, med kvinna och dryckeshorn hittades också och kan föreställa en Valkyria. Det vill säga den kvinna som tog emot krigarna när de kom till Valhall.

I utställningarna på Gamla Uppsala Historiskt Centrum kommer besökaren att kunna ta del av myterna som spunnits genom seklerna och följa arkeologers och historikers arbete på ett nytt sätt. Bl a visas en Ynglingakung i förgylld hjälm. Den silverskatt man fann i en åker 1891 kommer att visas här. Silvret är från brytningstiden och



gick troligtvis förlorade. Museet kommer att innehålla "myterna" på bottenvåningen. Här berättas hur man sett på platsen Gamla Uppsala från nutid och bakåt i tiden. Den visuella blickpunkten är en 20 meter lång bild- och textvägg. Syftet är att visa hur olika tider sett på platsen och hur myterna levt vidare.

På övervåningen presenteras Gamla Uppsalas äldsta historia fram till 1200-talet och Erik den Helige. Här inkluderas också båtgravsfälten vid Valsgårde. Utställningen är kronologiskt uppbyggd. Här beskrivs kungshögarna och Vendeltidens praktfulla hovliv och slutligen övergången till kristendomen.

Man vill också visa hur dagens forskare genom att tolka och analysera arkeologiskt material och skriftliga källor kan ge oss en bild av dåtiden även om underlaget är fragmentariskt. Frågor som vi ställer oss är till exempel: Hur såg dåtidens människors världsuppfattning ut? Livet och döden? Hur yttrade sig den religiösa och världsliga makten?

En karta delas ut när besökaren lämnar museet. detta för att man bättre skall kunna orientera sig i omgivningarna.

*Gamla Uppsala Historiskt Centrum är öppet alla dagar 1000 - - 1700
Inträde för vuxna 50 kr.
Barn 0 - 15 år gratis i vuxens sällskap. Grupp med minst 15 besökare 45 kr per person. Bokning av grupper på tfn 018-239300.*



Modell av museet



Korvetterna av Visbyklass är de första militära fartyg där den så kallade stealthtekniken har utnyttjats på alla områden för att nå ett balanserat helhetskoncept. Det finns idag två vägar för att överleva i ett sjökrig, oövervinnlighet eller osynlighet. Med hjälp av stealth är det möjligt att uppnå båda.

Av Carl Fagergren/FMV

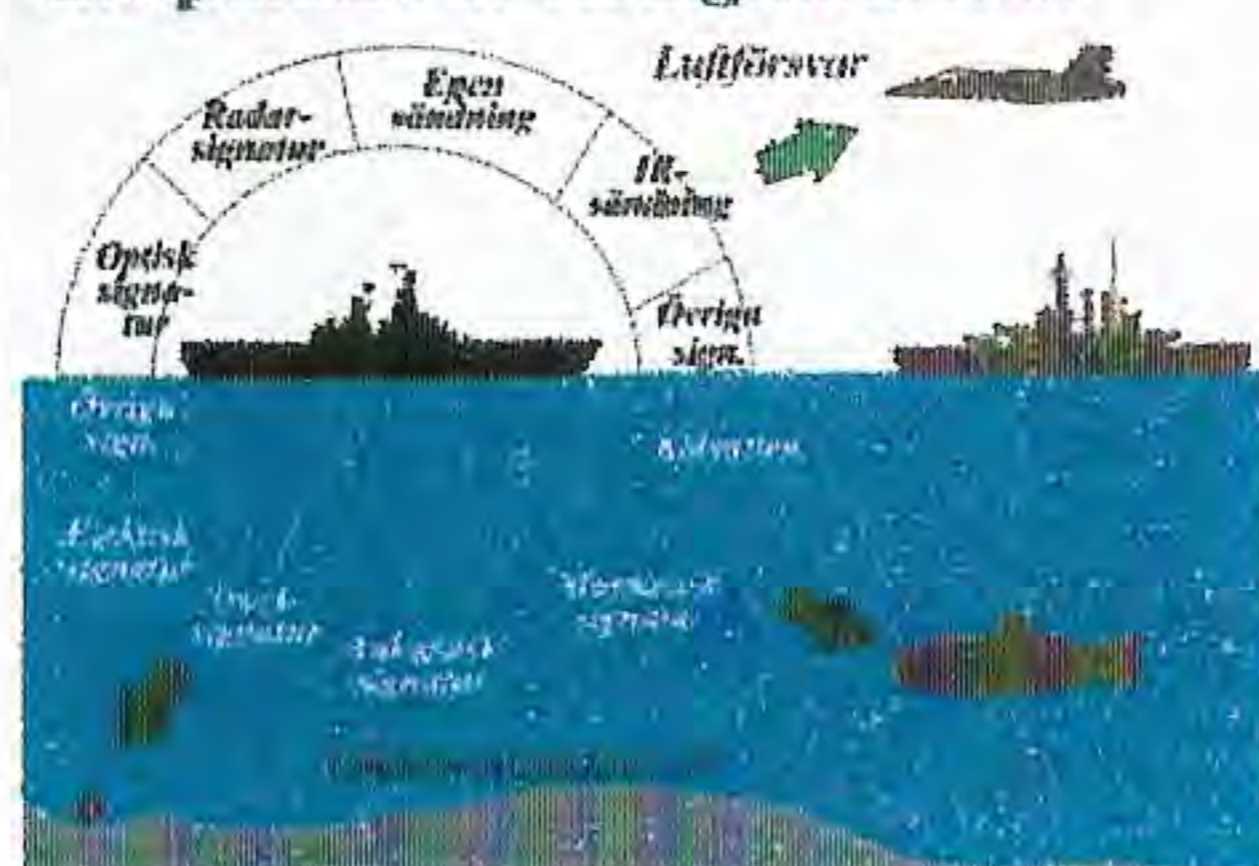
Artikeln publicerad i Marinytt 3/2000

Under början av 1980-talet sköt kostnaderna markant i höjden när det gällde metoder för att ge fartygen en god chans till överlevnad i en hotmiljö till havs där även hotet från luften var inräknat. Detta fick oss att titta på nya alternativ för att möta den förändrade hotbilden. Ett av alternativen var det fullt utvecklade stealthfartyget. Smygtekniken är inte något nytt. I växt- och djurvärden har tekniken använts sedan urminnes tider. Även människan har utnyttjat olika möjligheter att undgå upptäckt eller identifiering t ex genom att använda sig av kamouflage eller att förflytta sig tyst i skydd av mörkret. Ett annat skäl till att använda tekniken är att man själv vill se eller höra bättre, det är ju svårare att höra ett svagt ljud om man själv bullrar.

Kort sagt kan smygtekniken sägas vara en metod att hantera en fiende, genom att man med denna teknik skaffar sig taktiska fördelar, ökar sin självförsvarsförmåga, samt utnyttjar sina egna sinnen/sensorer tillfullo. En teknik som i många fall är mycket kostnadseffektiv. Resultatet från försöken med testfartyget Smyge visade att tekniken med stealth var ett mycket effektivt verktyg för att nå kostnadseffektivt resultat på slagfältet. Försöken visade också att för att å ett fartyg med låg signatur måste stealthteknologin finnas i hela konceptet – från idéskiss till färdig konstruktion och från en minsta antenn till hela skrovet.

Smygtekniken inkluderar allt som minimerar signaturer och signaler. Målet är att öka effekten av egna motmedelssystem och egna sensorer

Skapandet av ett signaturskal



samt att försvåra eller helt förhindra upptäckt och identifiering av det egna fartyget. Konceptet griper över alla områden, i luften, på ytan och under ytan. På korvett Visby har åtgärder gjorts på alla områden av stealth för att optimera det totala konceptet. På bilden "Skapande av ett signaturskal" visas principen för det konceptet. På alla områden balanseras de vidtagna åtgärderna mot det väntade hotet, inga hål lämnas i skyddsmuren och varje "tegelsten" har ungefär likartad kapacitet och "tjocklek".

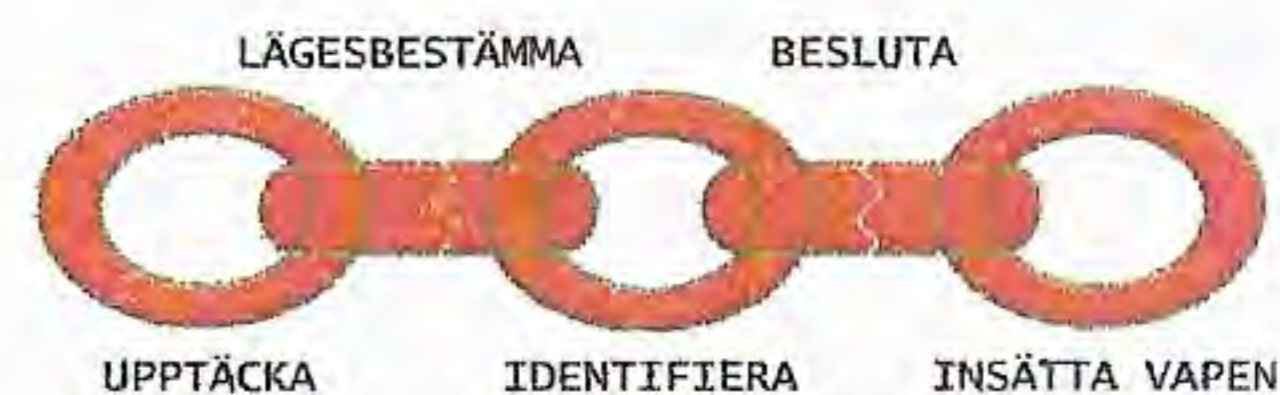
Man kan, om man så vill, dela in de olika signaturområdena i två grupper: kända signaturer och "nya" signaturer. De kända representeras av de områden där tekniken på såväl hotsidan som motmedelsidan är mer eller mindre mogen och där utvecklingen på båda sidor är relativt stabil. Teorier och metoder finns också för hur man skall hantera hotet. Dessa signatur-områden omfattar bland annat: Radarsignatur, IR-signatur, hydroakustisk bullesignatur, magnetisk signatur och trycksignatur.

Nya vägar söks dock ständigt för att skapa ett informationsöverläge och nya typer av sensorer, eller kombinationer av sensorer utvecklas. Denna grupp av "nya" signaturområden kännetecknas bland annat av att viss osäkerhet finns på motmedelssidan, rörande dels hur man skall hantera hotet, dels hur reellt hotet faktiskt är. Här kan t ex inräknas lasersignatur och kölvattensignatur.

För att undvika en icke önskad lucka inom något "nytt" signaturområde i framtiden krävs givetvis en utvecklingsinsats, dels för att bättre kvantifiera hotet, dels för att finna kostnadseffektiva lösningar för att möta det. Vidare krävs den visserligen långsammare, men likväl kontinuerliga utvecklingen, av sensorer och informationsbehandlingssystem inom de mer kända signaturområdena fortsatt utveckling även på motmedelssidan. Inom vissa av dessa områden finns dessutom en stor potential för vidare utveckling, bland dessa kan nämnas radar- och IR-signatur, samt UPE Underwater Electric Potential och ELFE, Extremely Low Frequency Electric.

Den första effekt som uppnås när ett fartyg ges en lägre signatur är höjd prestanda på de egna sensorerna, eftersom de störs mindre av den egna miljön. Nästa

Målet med Svensk Smygteknik – att bryta eller störa motståndarens insatskedja



effekt som nås är förbättrade effekter av de egna passiva systemen för motmedel. För att uppnå detta måste dock fartygets signatur ha nått en viss nivå. En nivå där den energi som fartyget avger eller reflekterar är lägre än energin hos de egna motmedelssystemen.

Nästa lägre nivå att sikta mot är den där fartygets signatur är så låg att det är mycket svårt eller helt omöjligt att identifiera eller upptäcka det. För att nå det senare alternativet, att omöjlig-göra upptäckt, krävs att fartygets signatur är på samma nivå som, eller lägre än, den hos den omgivande miljön. På alla dessa nivåer av tillämpning och framförallt den sista spelar förutsättningarna i den omgivande miljön stor roll. Målet uttrycks även i bilden "Målet med svensk smygteknik – att bryta eller störa motståndarens insatskedja". Motståndarens möjligheter att slå ut korvett Visby för-svåras på alla områden – upptäcka, identifiera, lokalisera, målsöka ock gå till anfall mot. Detta genom att de låga signaturerna påverkar fiendens stridseffekt genom kedjans samtliga länkar. Vilka är då de verkliga fördelarna med stealth? Vilka förmågor hos stealthfartyget kan fartygschefen utnyttja i ett framtida stridsscenario? Svaret är att de många, varav flera helt avgörande betydelse.

Några av de viktigaste är:

- Du vinner tid och agera först. Övertaget i att veta var din motståndare finns och få honom inom räckhåll för dina vapensystem innan han kan göra detsamma är ovärderligt, inte minst i en duellsituation.
- Du har ökade möjligheter till överlevnad. Effekten av att ha både aktiva och passiva skyddssystem i kombination med att det är svårt eller nästan omöjligt att hitta ditt fartyg gör att du inte behöver öppna eld mot varje inkommande hot, eftersom du kan bekämpa det med passiva medel. Du har möjlighet att öppna eld efter din motståndare och du vågar dessutom befinna dig på farliga platser.
- För att kunna dra full nytta av smygtekniken krävs dock att du kan mäta och kontrollera samtliga signaturer, liksom den omgivande miljön. Om du kan göra detta och du har full kontroll över de signaturer som fartyget avger så vet du vilken nivå av stealth som fartyget har i en viss situation och du vet därmed i vilka miljöer du vågar verka.
- Du måste inte utnyttja stealthtekniken. Vid vissa tillfällen vill du kanske inte utnyttja stealthteknologin eller till och med exponera fartyget. Det är inget problem att öka fartygets signatur till den nivå du önskar genom att till exempel sätta upp en radarreflektor, öppna några luckor i skrovet eller exponera hetta från fartyget.

En summering av allt detta i ett uttryck är: Handlingsfrihet. Men det slutar inte där. På framtidens marina slagfält gäller devisen: "Om du inte har förmågan till stealth har du inte på slagfältet att göra". Detta beror bl a på följande.

Den framtida hotbilden till havs kommer att vara mer komplex än någonsin. I efterdyningarna av det kalla kriget har strömmen av vapen som säljs över gränserna ökat markant. Detta gör, tillsammans med ett antal andra faktorer, att det blivit svårare att skilja fiender från vänner. Tidigare var det lättare att koppla en viss typ av radar eller ett visst typ av flygplan till en bestämd nation. Det är inte längre

möjligt. För den som för befäl ombord blir det en kritisk uppgift att fatta beslut om att öppna eld. Befälhavaren måste vara helt övertygad om att fartyget inte skjuter mot en allierad eller ett civilt mål.

Hot över en bredare konfliktskala ökar också kravet på att kunna öka insatserna på slagfältet stegvis. Det har också blivit svårare att bedöma de verkliga riskerna under en operation. En konflikt som bedömts som lågintensiv kan mycket väl innebära en hög risk för det enskilda fartyget. En mina på felställe eller ett F16 plan vid fel tidpunkt med fel pilot kan snabbt skapa ett scenario med samma risknivå som en krigssituation. En annan viktig förändring är att fokus skiftar från operationer till havs – "bluewater" – till kustnära operationer – "littoral" – och "brownwater". I alla dessa situationer är stealth nyckeln till framgång. Förmågan att kontrollera alla dina signaturer och att kunna agera utan att bli sedd i kombination med ett passivt men mycket effektivt system för självförsvar ger stora taktiska fördelar samt även ekonomiska sådana. Den som framtiden inte har stealthkapacitet kommer för-modligen inte att bjudas in till, eller ha förmåga att delta i några viktiga sammanhang.



KLUBBSTUGAN

Av utrymmesskäl kommer rapporten från klubbstugan att införas i nr 4 av detta medlemsblad. Ni är alltid lika

Välkomna



att besöka stugan.

FLOTTANS MÄNS LOKALFÖRENING 11 I NYNÄSHAMN

